

۷۴

گنجینه

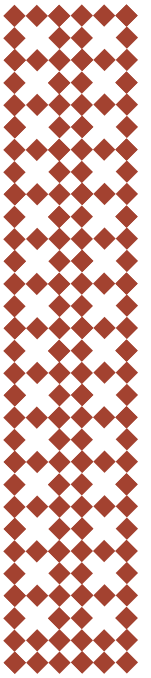
گزیده بیانات آیت الله عابدینی

خطبه‌های نماز جمعه

۲۴ دی ماه ۱۴۰۰

سازمان مجامع قرآنی

نشریه ذکر جمعه با هدف انتشار گزیده بیانات ائمه جمعه قزوین در خطبه‌های نماز جمعه، هر هفته به صورت الکترونیکی از طریق شبکه‌های اجتماعی ستاد نماز جمعه منتشر می‌گردد. لازم به ذکر است متن بیانات ائمه محترم جمعه، با حذف و اضافات و ویرایش همراه است و سعی شده است جهت مطالعه و بهره‌جویی هرچه بهتر مخاطبین گرامی، اهم محورها ارائه گردد.

خطبه اول

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ
الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصِطَفِيِّ مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ
الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصُومِينَ وَاللَّعْنُ الدَّائِمُ عَلَى
أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ.

تدبر در قرآن؛ از حقوق قرآن برندگان

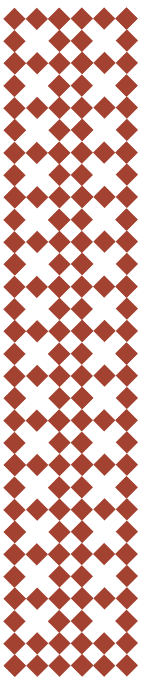
قَالَ اللَّهُ الْحَكِيمُ فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ:

﴿ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ﴾^۱

در خطبه های گذشته، موضوع بحث «حق» بود. در چند خطبه درباره حق تقوا و حق قرآن صحبت کردیم. هفته گذشته [گفتیم:] یکی از حقوقی که قرآن از ما مطالبه می کند این است که در قرآن تدبر کنیم. آیاتی از قرآن کریم را درباره تدبر در قرآن عرض کردیم. [خداوند] فرمود:

﴿الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ

۱. در [وحی بودن و حقانیت] این کتاب [باعظمت] هیچ شکی نیست. سراسرش برای پرهیزکاران هدایت است (بقره: ۲).

يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠﴾

این [کافی] نیست که قرآن را فقط برای ثواب بخوانیم. البته هر طور از قرآن بهره ببریم ثواب دارد. قرائت قرآن و نگاه به خط آن [هم] ثواب دارد. حتی قاریان عزیز و گرامی که آیه و سوره‌هایی را حفظ هستند، قرآن را باز نمی‌کنند یا باز می‌کنند؛ ولی به قرآن نگاه نمی‌کنند و از حفظ می‌خوانند. همان [آیاتی را] که حفظ هستیم، اگر از رو نگاه کنیم و قرائت کنیم، ارزش بیشتری دارد و ثواب بیشتری می‌بریم. درست است که هرگونه در محضر قرآن باشیم، ثواب و ارزش دارد؛ اما مهم این است که مراحل بالاتر را هم ببینیم و بهره بیشتری از قرآن ببریم. تدبر در قرآن این را از ما می‌خواهد.

روایاتی از معصومان عليهم السلام درباره تدبر در قرآن

در هفته گذشته آیاتی را درباره تدبر عرض کردم. در این خطبه هم چند حدیث را درباره دقت در قرآن، فهم قرآن و تدبر در قرآن خدمت شما تقدیم می‌کنم. ان شاء الله در نگاه ما به کتاب و کلام خدای متعال مؤثر باشد.

۱ . کسانی که کتاب آسمانی به آنان عطا کرده ایم، آن را طوری قرائت می‌کنند که شایسته آن است [و آن قرائت نمودن با تدبر و به قصد عمل است] و اهل ایمان به آن [کتاب] هستند. کسانی که به آن کفر می‌ورزند، فقط آنان زیان کارند (بقره: ۱۲۱).

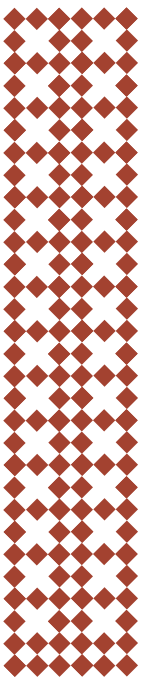
نماز جمعه

هر کلمه اش و هر خطبه اش

یک درمان شفا بخشی

بر دل های مردم متد

و مؤمن اس

روایتی از امیرالمؤمنین علیه السلام درباره تدبیر در قرآن

حضرت امام امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند:

تَعَلَّمُوا كِتَابَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فَإِنَّهُ أَحْسَنُ
الْحَدِيثِ وَأَبْلَغُ الْمَوْعِظَةِ وَتَفَقَّهُوا فِيهِ فَإِنَّهُ رَبِيعُ
الْقُلُوبِ وَاسْتَشْفُوا بِنُورِهِ فَإِنَّهُ شِفَاءٌ لِمَا فِي
الْصُّدُورِ وَأَحْسِنُوا تِلَاوَتَهُ فَإِنَّهُ أَحْسَنُ الْقَصَصِ
﴿وَإِذَا قُرِئَ...﴾ عَلَيْكُمْ ﴿...الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ
وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾. وَإِذَا هُدِيتُمْ لِعِلْمِهِ
فَاعْمَلُوا بِمَا عَلِمْتُمْ مِنْهُ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ.^۲

تَعَلَّمُوا كِتَابَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: کتاب خدا را یاد بگیرید.
چه چیز کتاب خدا را باید یاد بگیریم؟ اگر بلد نیستیم
قرآن را از رو بخوانم، باید روخوانی را یاد بگیریم. اگر
معنای آیات را بلد نیستیم، پس باید ترجمه آن را هم
بخوانیم و یاد بگیریم تا بفهمیم معنای آیه چیست.
آیه [هم] معنا و [هم] تفسیر دارد؛ پس باید تفسیر
قرآن را هم یاد بگیریم. آیه می تواند پیام ها و مطالب
بسیاری برای ما داشته باشد؛ پس باید در قرآن تدبر
کنیم و آن قدر در قرآن باشیم تا انس با قرآن در ما

۱ . بخشی از آیه ۲۰۴ سوره اعراف: ﴿وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾؛ ترجمه: هنگامی که قرآن خوانده شود، به آن گوش فرادهید و سکوت کنید تا مشمول رحمت شوید.

۲ . حسن بن علی بن شعبه، تحف العقول، ج ۱، ترجمه صادق حسن زاده، قم: آل علی علیهم السلام، ۱۳۸۲ ش، ص ۱۴۹؛ ترجمه: قرآن را بیاموزید که بهترین گفتار است و آن را نیک بفهمید که بهار دل هاست. از نور آن شفا و بهبودی بخواهید که شفای سینه های بیمار است و قرآن را نیکو تلاوت کنید که سودبخش ترین داستان هاست.

به وجود بیاید؛ یعنی رابطه عاشق و معشوقی با کتاب خدا پیدا کنیم. به گونه ای بشود که بتوانیم بگوییم: «رشته ای بر گردنم افکنده دوست، می کشد هر جا که خاطرخواه اوست.» این دوست هم همان قرآن است. آن قدر به قرآن دل بدهیم که قرآن ما را اسیر خود کند.

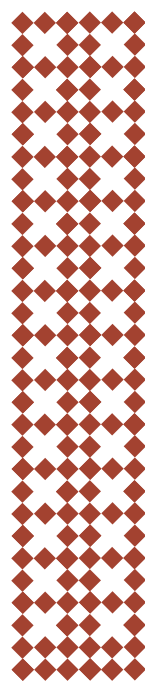
فَائِهِ أَحْسَنُ الْحَدِيثِ: بهترین، نوترین و تازه ترین چیزها را در قرآن می بینید. مفسران ۱۴۰۰ سال روی کلمه کلمه قرآن فکر کردند، نوشتند و تفسیر کردند؛ اما امروز هم هر انسان متفکری [به قرآن] مراجعه کند و همه نظریات مفسران را هم ببیند، باز هم تازگی، طراوت و مطالب نو از قرآن می فهمد. این معجزه قرآن کریم است.

وَأَبْلَغُ الْمَوْعِظَةِ: تأثیرگذارترین موعظه قرآن است. موعظه می کند و راجع به قیامت می فرماید:

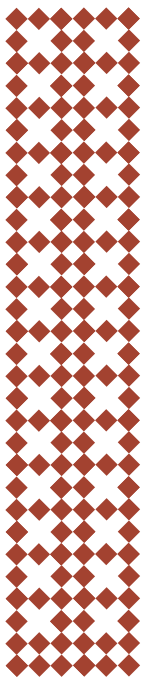
﴿يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ
وَبَنِيهِ لِكُلِّ امْرِيٍّ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ﴾^۱

قیامت روزی است که برادر از برادر فراری است. در آنجا [فرزند] از پدر و مادر خود فرار می کند که بیشترین عاطفه بین آن ها بوده است. [انسان] از همسر و فرزند خود فراری است. برای اینکه در آن روز هرکس

۱ . روزی که آدمی از برادر، مادر و پدر و همسر و فرزندانش فرار می کند. در آن روز هرکسی از آنان مشغول کار خود است [تا جایی که نمی تواند به چیز دیگری بپردازد.] (عبس: ۳۴ تا ۳۷).

گزیده بیانات آیت الله عابدینی در خطبه‌های نماز جمعه | ۲۴ دی ماه ۱۴۰۰

آن قدر گرفتار است که نمی‌تواند به دیگری فکر کند. این [مطالب بر انسان] تأثیر می‌گذارد. حضرت تأثیر این مطالب و مواعظ قرآنی را بیان می‌کند.

وَتَفَقَّهُوا فِيهِ: در قرآن تفقه کنید. یعنی سرسری نخوانید و ساده از کنار آیات قرآن نگذرید. آیه را نگاه کنید و درباره آن فکر کنید. ببینید در این آیه خدا با شما چه کار دارد. همان کاری که منافقین نمی‌کنند. فقط در سوره منافقون، خدا دو بار راجع به منافقین فرمود: «لَا يَفْقَهُونَ.»^۱ این‌ها اهل تفقه نیستند؛ یعنی فکر آن‌ها از کار افتاده است. راجع به کفار [هم] فرمود:

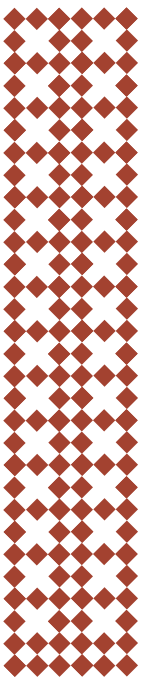
﴿وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بِكُمْ عَمِي فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾^۲

منافقین هم همین‌طور هستند. کسی که تفقه نمی‌کند، نمی‌تواند حقیقت قرآن را بفهمد و فقط ظاهر قرآن را می‌بیند.

فَإِنَّهُ رَبِيعُ الْقُلُوبِ: قلب آدم‌ها مثل زمین، بیابان‌ها و جنگل‌ها، گاهی بهاری و گاهی پاییزی است. در پاییز و

۱ ﴿ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ﴾؛ ترجمه: این [صفت زشت نفاق و بدی اعمال] به سبب آن است که آنان [نخست] ایمان آوردند، سپس کافر شدند؛ در نتیجه بر دل‌هایشان مهر [تیره‌بختی] زده شد. به این علت [حقایق را] نمی‌فهمند (منافقون: ۳).
﴿هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَيَّ مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ﴾؛ ترجمه: فقط آنان اند که می‌گویند: به کسانی که نزد پیامبر خدا هستند، انفاق مکنید تا [از پیرامون او] پراکنده شوند؛ در حالی که خزانه‌های آسمان‌ها و زمین در سیطره خداست؛ ولی منافقان نمی‌فهمند (منافقون: ۷).

۲ . داستان [دعوت‌کننده] کافران [به ایمان]، مانند کسی است که به حیوانی [برای رهندنش از خطر] بانگ می‌زند؛ ولی آن حیوان جز آوا و صدا [آن هم آوا و صدایی که مفهومش را درک نمی‌کند] نمی‌شنود. [کافران، در حقیقت] کر و لال و کورند؛ به همین سبب [درباره حقایق] اندیشه نمی‌کنند (بقره: ۱۷۱).

زمستان در درخت‌ها و جنگل‌ها چه خبر است؟ یک میوه [هم] دیده نمی‌شود و ممکن است یک برگ سبز [هم] نبینید. بعضی درخت‌ها در زمستان برگ‌هایشان را نگه می‌دارند. خیلی از درخت‌ها وقتی پاییز می‌شود، همه برگ‌هایشان می‌ریزد و حالت مردگی پیدا می‌کنند؛ اما وقتی بهار می‌شود، هرچه می‌بینی طراوت و شادابی و رشد و بالندگی است. حضرت فرمود: قرآن ربیع القلوب است. یعنی اگر می‌خواهی قلبت زنده شود، نشاط معنوی داشته باشی، امیدوار زندگی کنی، همیشه لبخند بر لب‌ت باشد و دیگران از نگاه به تو آرامش بگیرند، سراغ قرآن برو.

وَاسْتَشْفُوا بِنُورِهِ فَإِنَّهُ شِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ: از نور قرآن برای خودتان شفا بگیرید. ما چقدر دردهای روحی و معنوی داریم. حضرت فرمود: با نور قرآن شفا پیدا می‌کنید. اگر نور قرآن نباشد، شرک ما را از پای درمی‌آورد و شک و شبهه آرامش را از ما می‌گیرد؛ اما نور قرآن شبهات را برطرف می‌کند، شک‌ها را کنار می‌زند و یقین را در دل آدم قوت می‌بخشد. این‌ها یعنی شفا. بیماری شرک و کفر و شک و شبهه بدترین بیماری است. قرآن این‌ها را شفا می‌دهد.

وَأَحْسِنُوا تِلَاوَتَهُ فَإِنَّهُ أَحْسَنُ الْقَصَصِ: قرآن را نیکو تلاوت کنید. این قرآن بهترین قصه‌هاست. فرضاً

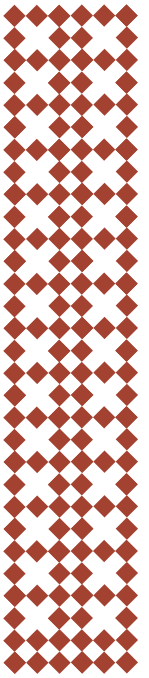

شما قصه حضرت یوسف علیه السلام را در سریالی دیدید. خدا مرحوم آقای سلحشور را رحمت کند. این عزیزان خیلی زحمت کشیدند و خیلی از زیبایی های سوره مبارک یوسف را به ما مردم نشان دادند؛ اما زیبایی های سوره یوسف همین قدر نیست. صد بار اگر فیلم بسازند، باز هم چیزی نو با زیبایی های جدید می سازند. آن قدر که قرآن زمینه، ظرفیت و عمق دارد.

﴿وَإِذَا قُرِئَ...﴾ عَلَيْكُمْ ﴿...﴾ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿﴾: وقتی قرآن برای شما خوانده می شود، با همه وجود به قرآن گوش جان بسپارید. چنین نباشد که قرآن را با بی حوصلگی گوش کنید. با دقت ببینید وقتی خدا با ما حرف می زند، چه می گوید. برای درک قرآن سکوت معناداری داشته باشید. باشد که خدای متعال شما را مورد رحمت قرار بدهد و رحمت او شامل حال شما شود. برای اینکه قرآن «رحمة للعالمین» است، وقتی به قرآن احترام بگذارید و خود را مستمع قرآن قرار بدهید، خدا رحمت قرآنی را روزی دل شما می کند و [قرآن بر شما] تأثیر می گذارد.

﴿وَإِذَا هُدِيتُمْ لِعِلْمِهِ فَاعْمَلُوا بِمَا عَلَّمْتُمْ مِنْهُ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ﴾: وقتی قرآن چیزی به شما یاد داد، چیزی که تا دیروز نمی دانستید و امروز فهمیدید، فوراً به آن

عمل کنید. رستگاری در گرو عمل به قرآن است.

روایتی از امام صادق علیه السلام درباره تدبر در قرآن

در حدیث دیگری امام صادق علیه السلام فرمودند:

فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ...﴾ قَالَ: يُرْتَلُونَ آيَاتِهِ وَيَتَفَقَّهُونَ فِيهِ وَيَعْمَلُونَ بِأَحْكَامِهِ وَيَرْجُونَ وَعْدَهُ وَيَخَافُونَ وَعِيدَهُ وَيَعْتَبِرُونَ بِقِصَصِهِ وَيَأْتِمِرُونَ بِأَوْامِرِهِ وَيَتَنَاهَوْنَ عَنِ نَوَاهِيهِ. مَا هُوَ وَاللَّهِ حِفْظُ آيَاتِهِ وَدَرَسُ حُرُوفِهِ وَتِلَاوَةُ سُورِهِ وَدَرَسُ أَغْشَارِهِ وَأَخْمَاسِهِ حِفْظُوا حُرُوفَهُ وَأَصَاعُوا حُدُودَهُ وَإِنَّمَا تَدَبَّرُ آيَاتِهِ وَالْعَمَلُ بِأَحْكَامِهِ. قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: ﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ...﴾^۱.

حق قرآن به گردن ما چیست؟ این آیه را مطرح کردند و بعد فرمودند:

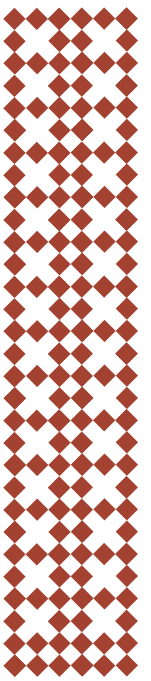
- ۱ . بخشی از آیه ۱۲۱ سوره بقره: ﴿الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ﴾؛ ترجمه: کسانی که کتاب آسمانی به آنان عطا کرده ایم، آن را طوری قرائت می کنند که شایسته آن است [و آن قرائت نمودن با تدبر و به قصد عمل است] و اهل ایمان به آن [کتاب] هستند. کسانی که به آن کفر می ورزند، فقط آنان زیان کارند.
- ۲ . بخشی از آیه ۲۹ سوره ص: ﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ﴾؛ ترجمه: این کتاب پربرکتی است که آن را بر تو نازل کرده ایم تا در آیاتش تدبر کنند و خردمندان متذکر شوند.
- ۳ . حسن بن محمد دیلمی، إرشاد القلوب، ج ۱، قم: الشریف الرضی، ۱۳۷۱ ش، ص ۷۸؛ ترجمه: امام صادق علیه السلام درباره آیه: ﴿الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ...﴾ (کسانی که قرآن را به آنان دادیم، آن را به حق تلاوت می کنند) فرمود: آیات را با ترتیل و فکر می خوانند، در آن می اندیشند و به احکامش عمل می نمایند، به وعده خدا امیدوارند و از وعید او می ترسند، از قصه هایش درس عبرت می آموزند، به اوامرش گردن می نهند و از نواهی اش دوری می کنند. سوگند به خدا، قرآن برای این نیست که آن را حفظ کنند، تدریس نمایند و یک سوره یا کمتر بخوانند و حروف آن را نگاه دارند؛ ولی حدودش را تباه کنند. بلکه برای تفکر در آیات و عمل به احکام قرآن است. خداوند می فرماید: ﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ...﴾ (کتابی بزرگ به سوی تو فرستادیم تا در آیاتش بیندیشند).

يُرْتَلُونَ آيَاتِهِ وَيَتَفَقَّهُونَ فِيهِ وَيَعْمَلُونَ بِأَحْكَامِهِ: این ها با زمزمه خوشی آیات قرآن را تلاوت می کنند و برخلاف منافقین، در آیات قرآن تفقه می کنند؛ یعنی درک درست و عمیق از قرآن را می خواهند. به احکام قرآن عمل می کنند و قرآن هر حکمی می کند، روی چشم خود می گذارند.

وَيَرْجُونَ وَعْدَهُ وَيَخَافُونَ وَعِيدَهُ: هرکجا قرآن وعده داده است، امیدوار می شوند. [قرآن] وعده بهشت و وعده پیروزی اسلام بر کفر را داده است. [این وعده ها] آن ها را امیدوار می کند. («وعید») یعنی آنجایی که خدا ما را از جهنم خود می ترساند. به این وعده ها هم توجه می کنند و [از آن ها] می ترسند.

وَيَعْتَبِرُونَ بِقِصَصِهِ: از قصه های قرآن عبرت می گیرند: فرعون این همه قدرت نمایی و ظلم کرد و این همه مال جمع کرد. آخر [کار] او چه شد؟ این شاهی که همین روزها سالروز فرار او از مملکت است، این همه ثروت جمع کرد. آن رضاخان، مخصوصاً در استان های حاصلخیز شمال، چقدر از زمین های کشاورزان را شهرشهر و روستاروستا برای خود کرد و به ثبت رساند. این ها الان برای رضاخان چه می کند؟ از این ظلم هایی که به جای گذاشت، جز ننگ و نفرت چیز دیگری برای او نماند. این ها قصه هایی است که قرآن

نقل می‌کند و می‌گوید: فرعون چنین کرد، نمرود چنین کرد یا قارون این همه ثروت جمع کرد. ببینید او با این ثروت‌ها به کجا رسید. کسانی که حریص دنیا هستند، عبرت بگیرند.

وَيَأْتِمُرُونَ بِأَمْرِهِ وَيَتَنَاهَوْنَ عَنْ نَوَاهِيهِ: مؤمن وقتی امر قرآن را می‌شنود، امتثال می‌کند. ((يَأْتِمُرُونَ)) یعنی امر خدا را امتثال می‌کنند و دنبال امر خدا می‌گردند تا عمل کنند. هرکجا خدا از چیزی جلوگیری کرده و [آن را] نهی کرده است، انسان مؤمن با تمام وجود آن نهی و بدی را از زندگی خود دور می‌کند. [وقتی] خدا فرمود: غیبت نکنید، دیگر جرئت نمی‌کند غیبت کند. [چون] خدا فرمود: حرام نخورید، جرئت نمی‌کند [سمت مال حرام برود]. [وقتی] خدا فرمود ربا بد است [و عین] آتش است، خود را از این آتش دور می‌کند. [در قبال] هر نهی دیگری [هم همین‌طور است].

مَا هُوَ وَاللَّهُ حِفْظَ آيَاتِهِ وَدَرَسَ حُرُوفِهِ وَتِلَاوَةَ سُورِهِ وَدَرَسَ أَعْشَارِهِ وَأَخْمَاسِهِ حَفِظُوا حُرُوفَهُ وَأَصَاغُوا حُدُودَهُ: به خدا سوگند، این [کافی] نیست که ما فقط ظاهر قرآن را [یاد] بگیریم، تجوید آن را درست کنیم و حروف آن را درست ادا کنیم. این همه مسئولیت ما راجع به قرآن نیست. مسئولیت ما خیلی جدی‌تر از این هاست. باید به قرآن عمل کنیم و با قرآن مأنوس

باشیم. قرآن باید در زندگی ما باشد. کسانی که مسلمان نیستند، باید از بیرون ببینند که مسلمان‌ها چقدر فرق می‌کنند؛ به خاطر اینکه قرآن دارند و اخلاق و رفتار آن‌ها قرآنی است. تا جایی که فرمود: بعضی حروف قرآن را حفظ می‌کنند؛ اما حدود آن را ضایع می‌کنند.

وَإِنَّمَا تَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَالْعَمَلُ بِأَحْكَامِهِ: وظیفه ما تدبر در آیات قرآن و درک حقایق قرآنی است. خدای متعال فرمود:

﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ﴾

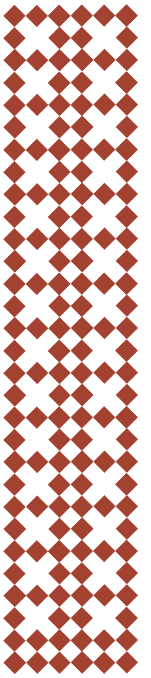
امام صادق علیه السلام هم در آخر کلام خود، این آیه را یادآوری فرمودند.

روایتی از پیامبر صلی الله علیه و آله درباره تدبر در قرآن

در حدیث دیگری، حضرت امام موسی کاظم علیه السلام از پدران خود [نقل می‌کنند] تا این حدیث را به امیرالمؤمنین علیه السلام می‌رساند. امیرالمؤمنین علیه السلام این حدیث را از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل می‌کند که حضرت این طور فرمودند:

عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) أَنَّهُ قَالَ: أَلَا أَخْبِرُكُمْ

۱. این کتاب پربرکتی است که آن را بر تو نازل کرده ایم تا در آیاتش تدبّر کنند و خردمندان متذکر شوند (ص: ۲۹).

بِالْفَقِيهِ كُلِّ الْفَقِيهِ. قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ: مَنْ لَمْ يُقَيِّطِ النَّاسَ عَنْ رَحْمَةِ اللَّهِ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْهُمْ مَكْرَ اللَّهِ وَمَنْ لَمْ يُرَخِّصْ لَهُمْ فِي مَعَاصِي اللَّهِ وَمَنْ لَمْ يَدْعِ الْقُرْآنَ رَغْبَةً إِلَى غَيْرِهِ لِأَنَّهُ لَا خَيْرَ فِي عِلْمٍ لَا تَفْهَمُ فِيهِ وَلَا عِبَادَةَ لَا تَفْقَهُ فِيهَا وَلَا قِرَاءَةَ لَا تَدَّبَّرُ فِيهَا!

در آن دو حدیث بحث تفقه بود. گفتیم: منافقین تفقه نمی‌کنند و قرآن را عمیقاً درک نمی‌کنند. اینجا فقیه یعنی کسی که درک درست و عمیق [دارد] و با قرآن ریشه‌ای کار می‌کند. [پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ] فرمود: می‌خواهید به شما بگویم فقیه حقیقی کیست؟ عرض کردند: یا رسول الله، می‌خواهیم! از خدا می‌خواهیم که از زبان پیغمبر خود بشنویم کسی که فقیه است و حقیقت را درک می‌کند چه کسی است.

مَنْ لَمْ يُقَيِّطِ النَّاسَ عَنْ رَحْمَةِ اللَّهِ: آن آدمی خوب می‌فهمد که مردم را از رحمت خدا مأیوس نمی‌کند. دقت کنید! ما چقدر نیاز داریم این‌گونه باشیم. در خانه خود نشسته ایم. تعدادی مهمان هم آمده‌اند و با هم گپ می‌زنیم. یک نفر می‌گوید: هر روز بدتر از گذشته می‌شود، این گرانی‌ها ما را می‌کشد یا فلان

۱ . محمد بن اشعث کوفی، الجعفریات، تهران: مکتبه النینوی الحدیث، ص ۲۳۸؛ ترجمه: امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام از پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نقل کرده‌اند که حضرت فرمود: آیا از فقیه کامل به شما خبر دهم؟ او کسی است که مردم را از رحمت خدا ناامید نکند، ایشان را از مکر خدا ایمن نگرداند، رخصت گناه ندهد و قرآن را به دلیل رغبت به غیر قرآن رها نکند؛ چراکه در علمی که فهم نباشد خیری نیست، در خواندنی که تدبیر نباشد خیری نیست و همانا در عبادتی که تفکر نباشد خیری نباشد.

مسئله آن طور خواهد شد. هرچه می‌گویید، سراسر یاس است انگار باید کفن بپوشیم و به قبرستان برویم. این خلاف چیزی است که پیغمبر ما فرموده است. [ایشان] فرمود: وظیفه ما این است که مردم را از رحمت خدا مأیوس نکنیم و به مردم امید بدهیم.

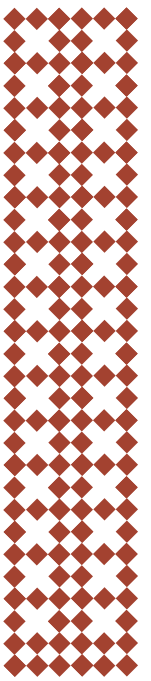
وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْهُمْ مَكَرَ اللَّهُ: فقیه کسی است که مردم را از مکر خدا ایمن نمی‌کند. یعنی اگر یک نفر در مقابل خدا مکر و حيله به کار برد، تذکر بدهد و بگوید: [اگر] تو مکر کنی، خدا علیه تو مکر می‌کند و [اگر] حيله به کار ببری، خدا حيله تو را در صورتت می‌کوبد و آبروی تو را با حيله خودت برباد می‌دهد. خدا همین کارها را می‌کند. خدا فرموده است:

اسْتِكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ ۚ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ
السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ ۚ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ ۚ فَلَنْ
تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ۚ

حيله و مکر مکاران به خود مکاران لطمه می‌زند و خود آن‌ها را ضایع می‌کند.

وَمَنْ لَمْ يُرَخِّصْ لَهُمْ فِي مَعَاصِي اللَّهِ: آدم‌های عمیق و فقیه، مردم را در گناه کردن تشویق نمی‌کنند. ((لَمْ

۱. این نفرت به سبب گردن‌کشی و تکبر آنان در زمین و نیرنگ زشتشان بود. نیرنگ زشت جز اهلش را احاطه نمی‌کند. پس آیا جز سنت [جاری شده در] پیشینیان را [که هلاکتشان به سبب تکبرشان بود] انتظار دارند؟ پس هرگز برای سنت خدا تبدیلی نمی‌یابی و هرگز برای سنت خدا دگرگونی نخواهی یافت (فاطر: ۴۳).

يُرَخِّصُ)) یعنی مردم را مرخص کنند و بگویند: برو راحت باش. یک ((امام حسین)) می‌گویی و همه گناهانت پاک می‌شود. آدم عمیق این حرف را نمی‌زند. خود امام حسین عليه السلام این را نفرموده است. باید عمل‌مان را درست کنیم تا امام حسین عليه السلام هم به ما عنایت بفرماید.

وَمَنْ لَمْ يَدَعِ الْقُرْآنَ رَغْبَةً إِلَىٰ غَيْرِهِ: دیگر ویژگی آدم فهیم و فقیه این است که قرآن را در زندگی خود کنار نمی‌گذارد و سراغ چیزهای دیگر نمی‌رود. گاهی تمام فکرو ذکر آدم مشغول این است که این روزنامه این طور گفت یا آن آدم آن طور [گفت]. خود آن آدم چقدر می‌ارزد که ذهن و فکر من و تو مشغول او باشد؟ بزرگان و علمای ما که فکرو ذکر آن‌ها قرآن است، [ارزش دارند]. امام راحل رحمة الله عليه این طور بود، رهبر ما این طور است و علمای بزرگ ما این گونه هستند. ما حرف آن‌ها را گوش می‌کنیم؛ به خاطر اینکه حرف آن‌ها حرف قرآن است. اما خیلی [از افراد] هستند که [با گوش دادن به حرف آن‌ها] وقت ما تلف می‌شود. چرا قرآن را زمین بگذاریم و سراغ آدم‌هایی برویم که حرف‌هایشان ریشه ندارد؟ امروز چیزی می‌گویند. فردا خودشان هم پشیمان می‌شوند و حرف دیگری می‌زنند. چرا خودمان را اسیر آن‌ها کنیم؟ خودمان

را اسیر قرآن می کنیم که می ارزد.

لَإِنَّهُ لَا خَيْرَ فِي عِلْمٍ لَا تَفْهَمَ فِيهِ وَلَا عِبَادَةٍ لَا تَفْقَهُ فِيهَا وَلَا قِرَاءَةٍ لَا تَدَّبَّرَ فِيهَا: علمی که در آن تفکر و فهم نباشد، ارزش ندارد. عبادتی که عمیق، دقیق و بر اساس فهم و درک نباشد، عبادت نیست. قرائت قرآن هم که در آن تدبر نباشد، ارزش ندارد. این را هم رسول گرامی اسلام فرمودند.

امیدواریم خدای متعال این توفیق را به ما بدهد که هر روز نسبت به روز گذشته، علاقه ما به قرآن، درک ما از قرآن و رابطه ما با قرآن عمیق تر و دقیق تر بشود ان شاء الله.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ﴿٢﴾

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾.

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ

خطبه دوم

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ
الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى
عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَعَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ
الْعَالَمِينَ وَعَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَيِ شَبَابِ أَهْلِ
الْجَنَّةِ وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ وَعَلَى
مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بَاقِرِ الْعِلْمِ بَعْدِ النَّبِيِّ وَعَلَى جَعْفَرِ بْنِ
مُحَمَّدٍ وَعَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى وَعَلَى
مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى الْحَسَنِ بْنِ
عَلِيٍّ وَعَلَى الْحُجَّةِ الْقَائِمِ الْمُنْتَظَرِ الْمَهْدِيِّ صَلَوَاتُ اللَّهِ
وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ.

اوصيكم عباد الله ونفسي بتقوي الله ونظم أمركم.

عبادت مایه کمال روح است

تقوای الهی را از کتاب خدا و بیانات نورانی رسول اکرم
و ائمه هدا عليهم السلام جست و جو کنیم. هر روز چیزی از
قرآن یاد بگیریم و حدیث و مطلبی از روایات ائمه عليهم السلام
یا حکمتی نهج البلاغه دریافت کنیم. جسم ما گرسنه

و تشنه می شود و برای رشد و کمال خود به اکسیژن و نفس کشیدن و به آب و غذا نیازمند است. روح ما خیلی بیشتر از جسممان، به قرآن و روایات، عبادت و بندگی و نماز و ذکر محتاج است. این ها روح انسان را نورانی و قوی می کند. [با این ها] عقل انسان روشن می شود، اراده انسان قوی می شود، انسان با کمال زندگی می کند و ارزش و کیفیت زندگی او ارتقا پیدا می کند.

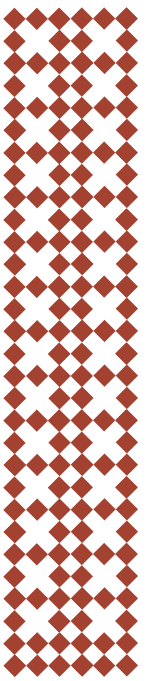
مناسبت های هفته

جا دارد مناسبت هایی را عرض کنم:

سالگرد فرار شاه از کشور

یکی از آن مناسبت ها فرار شاه خائن است. شاه با آن اسائۀ ادب و توهینی که در روزنامه به ساحت پاک امام رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ، این عارف، عالم و ولی خدا کرد، گور خود را کند. مردم جدی [به میدان] آمدند و انقلاب را جدی گرفتند. در سال ۵۶ قیام نوزده دی از قم شروع شد و تا سال ۵۷ ادامه پیدا کرد. شاه دید این مملکت جای ماندن او نیست و پا به فرار گذاشت. چرا [عاقبت] کار او چنین شد؟ چرا وقتی که می خواست به آمریکا برود، او را راه نمی دادند؟ خود او و پدرش تمام عمر نوکر آمریکا و انگلیس بودند. حالا چرا [این کشورها]

آن‌ها را تحویل نمی‌گیرند؟

همان قصه ای که همین چند روز پیش از اشرف غنی، رئیس جمهور سابق افغانستان در خبرها مطرح شد. [او] می‌گفت: آمریکایی‌ها مرا نابود کردند و نگذاشتند هیچ چیزی برایم بماند. برای شاه هم همین طور شد. رضاخان هم می‌تواند همین را بگوید که: انگلیسی‌ها مرا نابود کردند و نگذاشتند هیچ چیزی برایم بماند. صدام هم می‌تواند همین را بگوید که: آمریکایی‌ها، اروپایی‌ها، آمریکایی‌ها، متفقین و... نگذاشتند هیچ چیزی برایم بماند. همه این‌ها می‌توانند همین را بگویند. حتی بعضی از کسانی که خیلی آبرو و حیثیت پای آمریکایی‌ها ریختند، می‌توانند بگویند: ما این همه به مذاکره با آن‌ها دل خوش کردیم؛ [اما] این‌ها آبروی ما را بردند و نگذاشتند هیچ چیزی برای ما بماند. رمز آن این است که خدا فرمود:

﴿وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءٍ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ﴾^۱

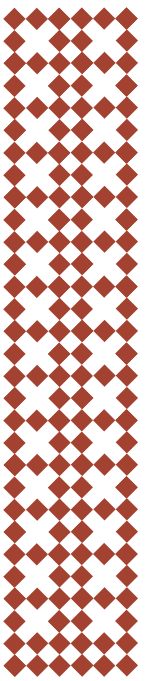
به ظالمان و ستمگران تکیه نکنید که آتش می‌گیرید، حیثیتتان بر باد می‌رود، استقلالتان از بین می‌رود، اقتصادتان نابود می‌شود، کرامت انسانی‌تان ضایع

۱ . به کسانی که [به آیات خدا، پیامبر و مردم مؤمن] ستم کرده‌اند، تمایل و اطمینان نداشته باشید و تکیه نکنید که آتش [دوزخ] به شما خواهد رسید و در آن حال شما را جز خدا هیچ سرپرستی نیست. سپس یاری نمی‌شوید (هود: ۱۱۳).

می شود و هیچ چیزی برای شما نمی ماند. چقدر این حرف ها به هم شباهت دارند. حرف اشرف غنی همان زبان حال رضاخان و محمدرضاست. موقعی که شاه دربه در بود، از ایران فرار کرده بود و آمریکا هم او را راه نمی داد، هامیلتون جردن سخن گوی کاخ سفید بود و ملاقاتی با شاه داشت. [او] می گوید: وقتی به او گفتم تلاش می کنم خانه ای در آمریکا برای شما جور کنم که به آنجا بیایید، مثل کودک خوشحال شد. هامیلتون جردن می گوید: تعجب کردم. کسی که این اندازه اسم و آوازه دارد و این همه مال و منال به هم زده است، برای یک خانه مسکونی در آمریکا که من به او وعده می دهم، احساس خوشحالی می کند. [هرچند] همین را هم به او ندادند. این عاقبت تکیه بر ستمکاران است.

رهبر فرزانه انقلاب ما فرمود: همین شاه آن قدر نوکر آمریکا بود که وقتی می خواست به خاطر ماجرای وزیری را عوض کند، حدود یکی دو هفته به آمریکا رفت و آنجا ساکن شد. با آمریکایی ها چانه می زد که اجازه بگیرد این وزیر را به منصب وزارت نصب کند. چقدر آدم باید خوار و عقب مانده باشد که آمریکایی ها به او اجازه بدهند وزیر خود را انتخاب یا برکنار کند.

سخنی بامسئولان از انتصاب‌های سفارشی حذر کنید

به همین مناسبت جا دارد از نمایندگان محترم مجلس و آدم‌هایی که موقعیتی دارند، در حزب و جناحی هستند و نفوذی دارند، خواهش کنم که: از این سفارش‌ها برحذر باشید. نه فقط برای استان خودمان، [بلکه] برای همه کشور می‌گویم. سفارشی نصب شدن آدم‌ها وزر و وبال دارد. وزر و وبال آن به گردن کسانی می‌افتد که به مردم لطمه می‌زنند. مثلاً سفارش کسی را می‌کنند که مدیرکل اداره‌ای شود. او نمی‌تواند کار خود را درست انجام بدهد و مردم را گرفتار می‌کند. این اداره اگر فرهنگی، اقتصادی یا مدیریت شکل‌های دیگر است، باید کار خود را درست انجام بدهد. کار کشاورزها باید درست پیش برود، چرخه صنعت ما باید آسان و روان بچرخد و فرهنگ ما باید فرهنگ ایمانی، قرآنی و غنی باشد. این‌ها با سفارش درست نمی‌شوند. شایستگی و لیاقت است که کار را درست می‌کند. باید کاری کنیم که مسئولان ما فقط برای رضای خدا شایستگان را انتخاب کنند و سفارش‌کنندگان دست از سفارش کردن بردارند. البته اگر کسانی آدم‌های لایق را می‌شناسند، برای هر مسئولیتی چند آدم لایق را به وزارتخانه، استاندار

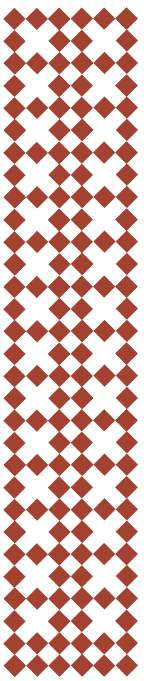
یا مسئولین معرفی کنند. این کار خوبی است. [برای اینکه] او ببیند آدم‌های لایق این تعداد هستند و از داخل آن‌ها بهترین‌ها را انتخاب کند. اما این [درست نیست] که کارها را سفارشی کنیم؛ چون این آدم همشهری، پسرعمو یا دوست ماست. این‌ها در طول تاریخ به ما مردم، در همه کشور، خصوصاً در این استان خیلی لطمه زده است. امیدواریم ان شاء الله در دولت انقلابی و مؤمن، بساط این پدیده شوم، شیطانی و غیرعقلانی نفوذ کردن و سفارشی مسئولی را به مسئولیت نصب کردن، از جامعه برچیده شود.

نقش آفرینی ایران در تحقق وحدت در افغانستان

الحمد لله شرایطی پیش آمده است که جمهوری اسلامی در امنیت، وحدت و انسجام افغانستان نقش ایفا می‌کند. وزیر افغانستانی به ایران آمد و ایران زمینه ارتباط با دیگر افغانی‌های غیرحاکم و غیرطالبانی را فراهم کرد. این‌ها گام‌های خوبی است که امیدواریم آینده افغانستان را به آرامش، امنیت، وحدت و انسجام بکشاند ان شاء الله.

روز غزه

روز ۲۹ دی روز غزه نام گذاری شده است. مطلبی را از

امام رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ یادآوری می‌کنم راجع به کل فلسطین که غزه هم جزء آن است. سرزمین‌های اشغالی هم [جزء] فلسطین است که به زودی ان شاءالله از لوث وجود صهیونیست‌ها پاک خواهد شد. امام رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمودند:

باید برای آزادی قدس از مسلسل‌های متکی بر ایمان و قدرت اسلام استفاده [کرد] و بازی‌های سیاسی را که از آن بوی سازش کاری و راضی‌نگه داشتن ابرقدرت‌ها به مشام می‌رسد کنار گذاشت. باید ملت‌های مسلمان، خصوصاً ملت فلسطین و لبنان، کسانی را که با مانورهای سیاسی وقت‌گذرانی می‌کنند، تنبیه نموده و زیر بار بازی‌های سیاسی که نتیجه‌ای جز ضرر و زیان برای ملت مظلوم ندارد نروند.^۱

رنگ و بوی مذاکرات برجامی دولت قبل را هم اینجامی بینیم. دنبال این بازی‌های سیاسی نباشید. سلاح‌تان را برای رضای خدای تبارک و تعالی به کار بگیرید. امروز روزی است که اگر با هم قیام کنید، اسرائیل به کلی از بین خواهد رفت. همین طور هم است.

سخنرانی سردار حاجی زاده در اجلاسیه سراسری جامعه مدرسین و علمای بلاد دیروز در اجلاسیه سراسری جامعه مدرسین و علمای

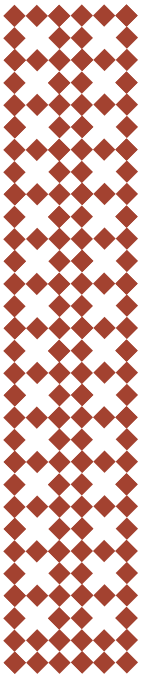
۱. سید روح الله موسوی رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ، صحیفه امام خمینی رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ، ج ۱۵، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام، ۱۳۸۹، ص ۶۰.

بلاد، سردار حاجی زاده مطالب بسیار امیدوارکننده‌ای بیان کردند. یکی از جملات ایشان این بود: امروز قدرتی داریم که اگر جنگ هشت ساله در سال ۱۴۰۰ رخ می‌داد، در کمتر از هشت روز به پایان می‌رسید. وقتی صحبت ایشان را گوش می‌کردم، پیش خود گفتم خوب است به سردار بگوییم: اگر ما قدرتی را که الحمدلله الان داریم، آن زمان می‌داشتیم، کسی اصلاً جنگ را شروع نمی‌کرد؛ نه اینکه شروع می‌کرد و هشت روزه تمام می‌شد. اصلاً جرئت اینکه جنگی شروع کنند در این‌ها نبود. الان باید بگوییم دست سردار حاجی زاده درد نکند. دست بریده حاج قاسم عزیز با دست اباالفضل العباس در بهشت همراه است. این روحیه باعث شده است که ما الان در اقتدار و جدیت به سر می‌بریم.

سالروز وفات حضرت ام البنین

در آخر عرایض خود به سالروز وفات حضرت ام البنین هم اشاره ای بکنم. حضرت ام البنین فرزندی مثل اباالفضل العباس علیه السلام را در دامن خود پروراند. سه برادر دیگر اباالفضل العباس علیه السلام در کربلا، در محضر ابا عبدالله علیه السلام به شهادت رسیدند. زمانی که اسرای کربلا برگشته بودند و می‌خواستند وارد مدینه شوند، امام سجاد علیه السلام به بشیر فرمود: بشیر، برو و

به مردم مدینه بگو چه خبر است. خیمه ای زدند و بیرون شهر توقف کردند تا بشیر داخل [شهر] برود و به مردم مدینه بگوید. مردم را آماده کند که کاروان کربلا بیاید. مردم هم چشم انتظار و دلواپس بودند و نمی دانستند چه اتفاقاتی افتاده است. وقتی بشیر آمد، فریاد بلند کرد و به اهل مدینه فرمود: «يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ.»^۱ چرا نشسته اید؟ نمی دانید چه اتفاقاتی افتاده است؟ بعد خبر شهادت شهدای کربلا [را داد]. روزی همین مردم مدینه امام حسین عليه السلام، اباالفضل و شهدای دیگر را بدرقه کردند. الان آن ها برمی گردند بدون امام حسین، اباالفضل، علی اصغر و افراد دیگری که از این کاروان به شهادت رسیده بودند. وقتی بشیر شروع کرد به نوحه خواندن و مردم را دعوت کردن، مادر اباالفضل عليهم السلام آمد که چهار فرزند او همراه امام حسین عليه السلام به کربلا رفته بودند. تا بشیر او را دید، خواست از اباالفضل و سه فرزند دیگر ام البنین برای او بگوید؛ اما ام البنین طاقت نداشت. به بشیر می گفت: بشیر، من از تو می خواهم خبر حسین بن علی عليه السلام را به من بگویی.

مرحوم مامغانی می گوید: این خانم به خاطر اینکه امام حسین عليه السلام امام بود، [ابتدا خبر ایشان را می پرسیدند]. همسران، مادران، پدران و عزیزان

۱. نک: علی بن موسی بن طاووس، اللهوف علی قتلی الطفوف، تهران: جهان، بی تا، ص ۱۷۴؛ ترجمه: ای مردم یثرب! چرا نشسته اید؟

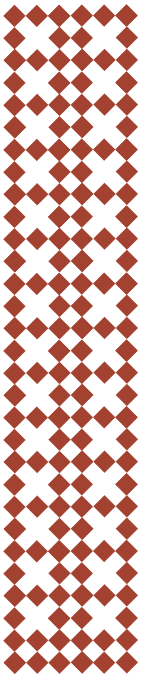

شهادای ما هم نسبت به امام رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ همین رفتار را داشتند. [پدر شهیدی] خدمت امام رفته بود. عکس سه پسرش را به امام رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ نشان داد و گفت: این‌ها شهید شدند. امام رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ شروع کرد به گریه کردن. به امام رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ گفت: آقا جان، من این عکس‌ها را به شما نشان دادم به خاطر اینکه ببینید ما پای کار شما هستیم. این‌ها را آوردم که شما هیچ وقت گریه نکنید. این‌ها را نیاوردم که دل شما بشکند. آمدم بگویم: ما [با اینکه] چندین شهید دادیم، [همچنان] پای کار هستیم. ما هم برای همه مادران، پدران و همسران شهدا، عزت دنیا و بهشت آخرت را از خدای متعال درخواست می‌کنیم که از روسفیدی، مقاومت و استقامت مردم ما حمایت کردند و فرزندان آن‌ها فرزندان جبهه و جهاد و یاران ابوالفضل عَلَيْهِ السَّلَامُ و اصحاب باوفای آن حضرت شدند.

دعای پایانی

پروردگارا! به حق مظلومیت ابوالفضل عَلَيْهِ السَّلَامُ، انقلاب ما را به انقلاب جهانی صاحب اصلی آن متصل بفرما؛

پروردگارا! به حق مظلومیت ابوالفضل عَلَيْهِ السَّلَامُ، شهادای انقلاب و حاج قاسم ما، دل‌های مردم ما را

هر روز نسبت به یکدیگر مهربان تر قرار بده؛
خدایا! به مظلومیت اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام،
باران رحمتت را از ما دریغ مدار؛

خدایا! دربارهٔ نزول برکات آسمانی به اعمال ما نگاه نکن؛

خدایا! به لطف و رحمت واسعه ات، ریشه های
عطش دار گیاهان و درختان، حیوانات تشنهٔ بیابان ها
و کوهستان ها، مردم و کشاورزهای منتظر باران و این
زمین عطش زده را سیراب بفرما؛

پروردگارا! سایهٔ عزت و اقتدار رهبر فرزانه انقلاب مُدَّه را
بر سر مسلمانان جهان و مستضعفان عالم مستدام
بدار؛

گذشتگان و اموات ما را ببخش و بیامرز؛
به مریض های ما شفای عاجل عنایت بفرما.

اللَّهُمَّ اغْفِرِ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ
وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ تَابِعْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ
بِالْخَيْرَاتِ إِنَّكَ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ ﴿١﴾

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ

وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾.

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ

